

A TAMÁSI ÁRON ALAPÍTVÁNY DIÁKJA AZ ALKOTÁS UTCÁTÓL A MÉSZÁROS UTCA FELÉ KANYARODIK

■ Mobiltelefon és e-mail előtti idők: levelek, végül vezetékes telefonhívások egyengetik utamat az Alkotás utca 51/b felé, ahol egykor Tamási Áron lakott. Tamási Áronné Bokor Ágotával van találkoznivalóm: be kell számolnom neki első egyetemi évemről. Kétfalkezesen tapintom az elegáns, polgári bútorokat, köszönettel elfogadom a kávé, amellyel kínál, érzem az ott töltött óra súlyát, ha a visszaneemtérősegről akkor még nincs is túl sok fogalmam. Ágota néni tárgyakat, bútorokat, folyóiratokat mutat, amelyeket még Tamási is érintett, használt – valamiért megjegyzem, bár akkor még nem készülök avantgárdkutatónak, hogy Tamásiékhoz rendszeresen eljutott a párizsi *Magyar Műhely*.

A jelenet előzménye, hogy 1993. május 28-án, Székelyudvarhelyen Tamási Áronné Bokor Ágota jelenlétében Sütő András bejelentette, hogy a budapesti Tamási Áron Alapítvány ösztöndíjat hoz létre, és évről évre támogatja az udvarhelyi Tamási Áron Gimnázium egy-egy diákjának egyetemi tanulmányait. Ennek a bejelentésnek volt aztán a következménye, hogy valamikor 1995-ben sor került a fentebb leírt jelenetre. Az ösztöndíj elnyeréséhez akkoriban nem kellett több, mint hogy a pályázó kézzel írt bemutatkozó levelet, illetve jövőbeli terveire vonatkozó szándéknyilatkozatot írjon. És hogy bejusson az egyetemre. (Ez akkoriban az én esetemben három és félszeres túljelentkezéssel való megküzdést jelentett.) Emlékszem, az ösztöndíj elnyerésénél szempont volt (és gondolom, mindmáig az), hogy a farkaslaki származású diákok előnyben részesülnek. Ha Farkaslakán született évfolyamtársam is lett volna abban az évben, 1994-ben, amikor megpályáztam az ösztöndíjat, bizonyára ő nyerte volna el a támogatást. Hogy apai nagymamám Farkaslakán született, és Tamás volt a családneve, ahogy születésekor Tamásinak is, ez inkább színfolt lehetett a pályázatomban, nem érv. Mindenesetre kiváló emberekkel ismerkedhettem meg annak köszönhetően, hogy a Tamási Áron Alapítvány Diákja voltam egyetemi éveim alatt. Itt az ideje, hogy nyilvánosan is megköszönjem ezt – hiszen az érintetteknek személyesen köszönetet mondtam annak idején.

Magának az ösztöndíjnak a létrehozását akkoriban sajtópolémia kísérte, az ösztöndíj vitatói Tamási Áron végrendeletére alapoztak, és közvetlenül Farkaslaka közösségének javára szerették volna fordítani azt a támogatást, amelyet az Alapítvány ebben az esetben közvetve fordított a falu javára. Később konkrét, a faluba jutott támogatásokra is sor került. Idővel valamelyest kisimultak a redők, és a Tamási Áron Alapítvány rendszeresen jelen van a falu életében is, emlékünnepek és egyéb események kapcsán. Lőrincz József, a Tamási Áron Gimnázium tanára, Tamási-kutató 2007-ben átfogó cikkben összegezte a *Művelődésben* név szerint is, kik részesültek az Alapítvány ösztöndíjában addig a pillanatig.* A diákokból az egyetemi évek után tanító, orvos, falusi és egyetemi tanár, szerkesztő, író, költő, jogász, művészettörténész lett – ha ezt a sokféleséget nézzük, máris azt mondhatjuk, az ösztöndíj valamiképpen elérte a célját. Kérdésemre az iskola vezetősége megerősítette, hogy az ösztöndíj kiosztására mindmáig sor kerül – ráadásul azon a diákon kívül, aki az egyetemi tanulmányai végéig évente ösztöndíjat kap, min-

den évben két további diák részesül az egyetemkezdetét segítő egyszeri támogatásban. Az ösztöndíj profiljának bővítése és állandósága tehát az igazi civil mecénatúra hagyományait idézi ebben az esetben.

Visszatérve a személyes emlékekhez: az Alkotás utcába történt látogatást, személyes beszámolást Ágota néni betegsége majd halála miatt felváltották a Duna Televízió Mészáros utcai székhelyére tett látogatások – találkozások Ugrin Arankával, R. Takács Olgával, Virág Anitával, akik az Alapítvány ügyeit akkoriban intézték. Ablonczy László pedig, aki az Alapítvány elnöke volt (egyszersmind a Nemzeti Színház akkori igazgatója) az általa vezetett színház több előadására is meghívott, neki köszönhetem például, hogy élőben láthattam a színpadon Sinkovits Imrét, vagy hogy Cs. Szabó László-esszéket kezdtem olvasni, amelyeket a kezembe adott. A Tamási Alapítvány miatt találkoztam még diákként Görömbei Andrással és Bertha Zoltánnal, és körükbe tartozó írókkal, szerkesztőkkel is, így Tamás Menyhérttel vagy Márkus Bélával. Később *Korunk*-szerkesztőként és erdélyi irodalommal kapcsolatos rendezvények, konferenciák résztvevőjeként természetesen erre még sokszor adódott számomra alkalom. És noha későbbi Tamási-tanulmányaim és esszéim nem ebből az elfogultságból születtek, egyik első konferenciaelőadásom és cikkem, *Tamási Áron, az olvasó* címmel az Alapítvány rendezvényein került először nyilvánosságra. Görömbei András diszkréten próbált rávenni arra, miután meghallgatott, hogy jó lenne azért egybevetni a téziseimet mondjuk azzal a könyvrajzstrommal, amelyik Tamási Áron saját könyvtáráról készült. Beláttam az észrevétel relevanciáját, de mégsem írtam át aztán a cikket: úgy gondoltam, számomra fontosabb a Tamási-féle olvasás *hogyanja* ahhoz képest, hogy *mit* olvasott.

Tamási neve és munkássága a két világháború között is összekötő kapocsként tudott működni, és mai értékrendekben is közös viszonyítási pont - kései erdélyi utódai közül erre talán csak Kányádi Sándor életműve volt hasonlóan alkalmas. Ezért a biztos pont-jellegért köszönet illeti Tamási Áront és az emléket gondozó, könyveit kiadó Tamási Áron Alapítványt egyaránt.

Balázs Imre József

CSABA TESTVÉR TITKA

■ Ki ne hallott volna Csaba testvéréről, a dévai Szent Ferenc Alapítványról? Éppen huszonöt éve végeznek olyanok érdekében szolgálatot, akik valahogyan folyton kicsúsznak a szociális védőháló nálunk még hatalmas lyukain. Nálunk a szociális háló amúgy is nagyon lyukas. Az idős, a sérült, a beteg szinte biztosan peremre kerül, és előbb-utóbb kiszorítják, kitaszítják a társadalomból.

Csodáljuk a Szent Ferenc Alapítvány munkáját, csodáljuk Bőjte Csabát, mint-ha valami földönkívüli volna, aki egészen rendkívüli dolgokat cselekszik, amire ember nem képes. Holott valójában azt teszi, ami mindannyiunk dolga lenne, csupán azt, amit minden, magát nagy hangerővel kereszténynek (keresztyénnek) valló embernek tennie kellene. Valójában „csak” annyiban különbözik sokaktól, hogy fogadalmait, hitét, emberségét következetesen, a csíki székely konokságával betű szerint értelmezi, és a feladatát elvégzi.

A budapesti Papp László Arénában szeptember 13-án nagyszabású jótékonyági koncerttel emlékeztek a Szent Ferenc Alapítvány évfordulójára, előtte Csaba testvér a *Magyar Kurír* katolikus hírportálnak nyilatkozott, a rá jellemző egyszerűséggel mesélte élete néhány rettenetesen egyszerű, szinte banális, ugyanakkor sorsfordító eseményét. Például amikor már teológushallgatóként beállt a csíki ut-